

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Városi bérház. I. emelet.

Kiadóhivatal: Kazal József könyvnyomdája, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Lemberger Ármin.

Előfizetési árak

Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

Színház és iskola.

Építendő színházunk és iskolánk érdekében a következő figyelemreméltó cikket kaptuk oly személytől, aki a bajai színügyi- és iskolai viszonyokat egyaránt jól ismeri és akit szakértőnek tartunk ez ügyben, mindannak daczára, hogy nem tagja a színügyi bizottságnak. A cikkt imitt következik:

Midőn a színügyi bizottság első és legutóbbi határozatát olvastam, eszembe jutott a megtéror bünös, akinek addig-addig beszéltek a lelkére, hogy javuljon meg, míg végre fogott rajta a szó és jó útra tért. Becsülöm, tisztelem érte, mert nem mindenkinek adódott meg az erő, hogy férfikorban is elismerje tévedését. De eszembe jutott egy — a „kedvezőlen vallási viszonyok közt élő” polgártársaink közt elterjedt adoma a férjről, aki valóni akar az élete párjától, hogy újra meg esküdjön vele, mert az igen kegyes dolog. A mi városi tanácsunk is úgylátszik addig kötötte magát a vonatkeri favázás szinkörhöz, míg fogott rajta a szó és eltért eredeti tervétől, sőt rálépett az ellenzékétől követelt útra. Elvált a hitvesétől és elvette, mert az igen cselekedet.

Valóban örvendetes a cselekedet, de nem hibanélküli. Örvendetes, hogy olyan színházat kapunk, amely jó szellőző készülékkel nyáron is, télen is használható és mint egyetlen színház a legjobban felel meg városi jellegének és remélhető fejlődésének. De azért nem tartjuk hibátlannak a határozatot azért, mert nem hibátlán. Végzetes hiba a színházat a „Bárány Szálló”-val kombinálni, mert, ha a jelenlegi termet akarják átalakítani, a terem eredendő büneivel kell számolni és alig lehetséges azokat eltüntetni. Ha azonban a „Bárány Szálló” hátulsó traktusába építik, elveszik a szállótól az istállókat, melyek devalválják a szálló üzleti

értékét, úgy, hogy egy 4—8 hetes szini évad ezt nem kárpótolhatja a színház bérlőjének, mert ez tönkre teszi a szállótát, de egészben véve hallatlan dolog színházat eldugni egy igen kis forgalmi utczába, amely teljesen méltatlan keret egy színház épülethez.

Ennek ellenében ajánlom azt, hogy a színházat a „Vojnich-ház” helyére építsük szépen, ha kis méretekben is és adjunk e czélra 120.000 koronát. A költségtöbblet kamata hamar kikerül, ha építettünk hozzá színházi vendéglőt és magát a színházat úgy építettjük, hogy báli czelokra is alkalmas lesz. Ezzel azt is elérjük, hogy a „Bárány” nagy terméből *vendégszobákat készítenék*, melyekre feltétlen szükség lesz, ha az áthidalás, a téli kikötő es vasuti gépjavitó műhely elkészülnek.

Hallom azonban az ellenvetést, hogy a Vojnich-ház telke egymagában is drága, igen drágává teszi a színházat, viszont a „Bárány” telke megvan. Ez olyan kifogás, mintha valaki panaszkodnék, hogy nagyon sokat költött, mert kiadott a zsebéből százezer forintot, de elhallgatja, hogy a pénzt a másik zsebébe dugta. Mert igaz ugyan, hogy a színház telke drágább lesz, de az iskola megmaradhat, meg kell maradnia régi helyén, amely hely ingyenes és így nincs veszteség. Óva figyelmeztetem, amint e lapok is sokszor figyelmeztették a tanácsot, fel ne oszlassa, illetőleg el ne helyezze az iskolát a mostani helyéről csak azért, hogy a *belvárosinak nevezett iskola inkább legyen a belváros középpontján*, mert *kell iskola ott, a hol szükséges*. A belvárosiaknak közel van egyrészen az alvégi, másrészen a belvárosi iskola, amely a kis-csávolyiak és katonavárosiak igényeit is kielégíti. Ha onnan az iskolát elhelyezik, *öbvetlen beáll annak a szükségére*, hogy a *külvárosban új két-tanítós iskolát nyissanak*, ami *sok pénzbe kerül*. Végezetül felemlitem, hogy

a színházat a Vojnich-ház helyére kell építeni már azért is, hogy ezzel akciói induljon ki a barátok telkének kisajátítása érdekében. A színház nem tűri meg, hogy egyik oldalán hosszú-hosszú köfal zárja el az utcát, de a józan ész és a jó izlés is tiltakozik, hogy egy fejlődő város közepét óriási káposztáskert foglalja le, amely állandó gátja minden ténfoglalásnak.

Szivleljék meg a törvényhatóság tagjai soraimat és — vagy czáfolják meg, vagy pedig váltsák valóra.

P.

Tanügyi jubileum.

A bajai izr. hitközség vasárnap, mult hó 28-án ünnepelte meg polgári fiúiskolájának 25 éves fennállását és Erdős Jakab igazgatónak a bajai izr. iskolákban való negyedszázados munkásságát. Az ünnepély méltó volt a hitközséghez, mely rendezte, az iskolához a mely jubilált és a kitünő tanferfiúhoz, akit a tisztelet és szeretet sokféle megnyilatkozása vett körül.

Az ünnepeltetés már délelőtt vette kezdetét, mikor is az *izr. iskolák tanítótestülete* tisztelgett. A szónok, *Spitzer József* tanító meleg szavakban biztosította az igazgatót a tanítótestület szeretetéről. Ugyanezen alkalommal *Lenygel Manó* tanító átadta az orsz. izr. tanítóegylet elnökségének és központi választmányának üdvözlését. A tanítótestület után az *izr. hitk. előjárósága* és *iskolaszéke* következett. *Dr. Bruck Samu* átadta a hitközség ajándékát (pompás írószerszám), üdvözlő levelét es előszóval is biztosította a jubilánst a hitközség szeretetéről. Az *állami tanítóképző* tanári karát *Seherer Sándor* igazgató, a *városi polgári iskola* tanári karát *Heller Rikárd* igazgató vezette. Mindkettlen üdvözlöttek az ünnepelt igazgatót. Végül a volt tanítványok serege következett, köztük többen csakis ez alkalomból jöttek Bajára. Szónokuk *Reich*

T Á R C Z A.

Ünnepi beszéd.

Elmondotta a bajai izr. polg. fiúiskola 25 éves fennállásának jubileumán

(1903. év június hó 28-án)

Kun Lajos polg. isk. tanár.

Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Kedves tanítványok!

Régi, üdvös szokás az nálunk, hogy ünnepeink előestéjén hálaimát rebegünk a Mindenhatónak azért, hogy ez időt elérnünk engedte. Mi is, követve e szép szokást, dicsérjük és magasztaljuk ez ünnepélyes órában azt, „kinek szemében ezer esztendő annyi, mint a tegnapi nap”; de nekünk, gyarló embereknek 25 év egy iskola életéből elég hosszú idő arra, hogy kis megálló helyet tartsunk, melyről visszatekintve a befutott pályára, a 25 év küzdelmeiből tanulságokat, az elért eredményekből erőt és kitartást merítsünk jövő munkálkodásunkhoz.

Midőn polgári fiúiskolánk 25 év előtt megnyílt, nem a legkedvezőbbek voltak a körülmények annak fejlődésére, a mennyiben a közönség nagy része nem lévén tisztában a polgári iskola czéljával és feladataival, idegenkedett gyermekeit iskolánkba járattatni. Csak hovatovább, mikor a polgári iskola életrevalósága, gyakorlati iránya a köztudatba átment, emelkedett tanulóink lét-

száma 57-ről 100-ra. Mig az első időben jobbara bajaiak vették igénybe iskolánkat, addig később mind többen és többen jöttek a vidékről, főkép szegény szülők gyermekei és így módot nyújtottak a tantestületnek bőleseink e mondásának megvalósítására: „Vigyázzatok a szegények gyermekeire, mert tőlük indul ki a Tórah”. De mi a legjobb akarat mellett is, csak a jó szandéknál maradtunk volna, ha nem akadnak hitközségünkben nemeslelkű emberbarátok, kik szegény növendékeinket a hét minden napján étellel látják el. E nemes tettök önmagát dicséri; mert van-e nagyobb jótékonyosság, mint szegény gyermekeket tanulmányaikban támogatni, nekik módot és eszközt nyújtani életezéljok elérésére. Fegadják a nagylelkű jótérvők ez uton is iskolánk hálás köszönetét.

Polgári iskolánk kezdetben rozoga, dűledező épületben volt elhelyezve. A hitközség, belátva az állapot tarthatatlanságát, 1889-ben 33.000 korona költséggel, — melyhez Baja város 4000 koronával járult, — modern, a pedagogia és higienia követelményeinek megfelelő épületet emelt. Ez építkezéshez, — mely hitközségünknek a tanügyi érdekében hozott áldozatkészségét fennen hirdeti, — főleg két férfiúnak: boldogult Rosenberg Mórnak és Dr. Bruck Samunak neve fűződik, kik közül az első 18 évig, mint hitközségi elnök, utóbbi 16 évig, mint iskolaszéki elnök, polgári iskolánk fejlesztése és a tantestület anyagi helyzetének javítása körül hervadhatlan érdemeket szerzett. Utódja Hesser Gyula ügyvéd iskolaszéki elnökségének e rövid

ideje alatt is megmutatta, hogy polgári iskolánk haladása iránt melegen érdeklődik és annak jövőjét szíven hordja. Nemesak külső díszben nyert iskolánk e 25 év alatt, hanem sok más tekintetben is. Tanítói és tanulói könyvtárunk, valamint szertárunk t-temesen gyarapodott a hitközség áldozatkészségéből úgy, hogy felszerelés dolgában sem áll iskolánk más, hasonnemű intézetek mögött. A tantestület, önmagát megadóztatva, járat tanügyi szaklapokat és folyóiratokat, hogy a korral haladva, közvetlenül tudomást nyerjen a tanügyi mozgalmakról. Iskola alapunk is, mely eleinte jelentéktelen összeget képezett, Fischer M. L. 40.000 koronás alapítványa által oly összegre rúg, mely polgári iskolánk fennállását jó időre segít biztosítani.

25 évvel ezelőtt egy kicsiny, de lelkes gárda állott polgári iskolánk bőlesőjénél a tanügyi szolgálatában. Ezek közül rójuk le első sorban hálás kegyeletünk adóját iskolánk szervezője, boldogult Stekler Samu igazgató iránt, ki annak alapításától nyugalomba vonulásáig, azaz 18 évig állott iskolánk élén. Sajnos, hogy a jól megérdemelt nyugalmat nem sokáig, csak mintegy 7 évig élvezhette, kiszólitván őt az Úr pár hó előtt az élők sorából. Az ő lelkiismeretessége és kötelességtudása fényes példaként lebegjen mindenkor előttünk. Nem kevésbbé ügybuzgósággal működött iskolánknl 11 évig boldogult Gerlöczy Gyula, kit a hitközség a 4 évig itt működött Gróf Vilmos helyett választott meg. Úgy az itt említettek, mint még mások, kik több-kevesebb ideig működtek

Vilmos kereskedő üdvözölte a szeretett tanítót és bejelentette, hogy nevére alapítványt létesítenek, melynek rendeltetését ő állapítja meg. Délután az *isz. nőegylet* sok tagú küldöttsége (az elnökön kívül lévén) *Feuermann* Sománé úrnő első pénztárosnő-, a *jóteköny leányegylet* tagjai pedig *Tauszig Ella* k. a. elnök vezetésével keresték fel üdvözlőlevelükkel a jubiléumot. Minden küldöttség üdvözlőlevelére az ünnepelt meghatva válaszolt.

Az ünnepély második része délután az iskolában folyt le, az iskola évet lezáró ünnepély keretében. Maga az ünnepély a „*Hymnus*” elénekésével kezdődött, melynek elhangzásakor *Hesser Gyula* iskolaszéki elnök emelkedett beszédében jellemezte az ünnep fontosságát. *Kui Lajos* tanár mondotta el az ünnepi beszédet — a melyet tárczarovatunkban közlünk — az ő szokott szónoki talentumával. *Hoffman Arnold* IV. p. o. t. üdvözölte a jelenlegi tanítványok nevében. Ennek kapcsán a két *Grauaug* nővér átadta a tanulók ajándékát, egy pompás bokréta és egy remek aranyórát. *Erdős Jakab* igazgató meghatottan mondott köszönetet az ünnepeltetésért. Ezután egy szavalt, két énekszám, a jutalmak kiosztása és a zárószó következtek, mire az ünnepély, melyen óriási közönség, köztük: *Dr. Hegedűs Aladár* polgármester, *Szűcs Ferencz* és *Weisz Nándor* tanácsnokokkal, a hitközség és a chevra kadisa elüljáró, az iskolaszéki tagjai, *Grigorievics Milutin* gk. és *Friedrich Zsigmond* ág. ev. lelkészek, az *isz. nőegylet* és *leányegylet* tagjai, az *állami tanítóképző* és a városi *polg. iskola* tanári karai vettek részt, véget ért.

Este a tanítványok a „*Nemzeti Szállóban*” közcserőre rendeztek, melyen több mint 100 személy vett részt. Az első felköszöntőt *Dr. Adler* Vilmos hatvani rabbi mondta a volt tanítványok nevében (maga is az volt) az ünnepeltre. Szavai általános, mély hatást tettek a jelenlevőkre, úgy tartalmuknál fogva, mint a pompás előadás következtében. *Dr. Bruck Samu* hitk. elnök, *Dr. Hegedűs Aladár* polgármestert köszöntötte fel szép beszéddel. *Dr. Adler* Lipót rabbi, az ő megszokott mély tudásával *Erdős* igazgatót éltette. *Lengyel Manó* tanító *Dr. Reich* Aladár képviselő egészségére ivott. *Seress László* a tanítókat köszöntötte fel. *Dr. Adler* Vilmos ismételve *Erdős*re köszöntött, *Rosenfeld* Henrik hittanár pedig a hitközség elüljáróságát éltette szép beszédében. *Dr. Reich* Aladár orsz. képviselő pedig a tanítókat üdvözölte. *Erdős Jakab* a hitk. elüljáróságát, *Stekler Sándor Erdős*t, mint atyja volt barátját és munkatársát éltette, *Hesser Gyula* isk. sz. elnök az áll. tanítóképző és a városi polgári isk. tanári karára, *Heller Rikárd* vár. polg. isk. igazgató a jubiléumra üritettek poharat. Végezetül a legfiatalabb generációból *Halász Rezső* szép szavakkal tolmácsolta a régi tanítványok szeretetét. Czigányzene mellett, éjfélig maradt együtt a társaság.

intézetünknek, éltök javát szentelték iskolánknak és hő buzgalommal lelkekben, szent lelkesedéssel szívökben vezettek a növendékeket és oktatták minden szépre, jóra és nemesre.

E lelkes csapatból immár csak egy férfi tanít iskolánknál annak alapításától mai napig, kinek működése elválaszthatatlanul össze van forrva polgári iskolánk 25 éves történetével és annak felvirágzásával, kinek ünneplésére e díszes társaság egybesereglett; e férfi: *Erdős Jakab*, polgári iskolai igazgató, ki eltekintve a 6 évtől, mit Székesszékhárvártól — és a 2 évtől, mit a *Stekler*-féle magániskolánál töltött, egész erejét, egész működését, ifjú hűvel és lelkesedéssel iskolánknak szentelte. A nagy magyar alföldön születvén és nevelkedvén, magyar szellemet, erős nemzeti érzést szívott magába és ezt, mint a magyar nyelv és a magyar történet tanára, párját ritkító sikerrel plántálta növendékei szívébe. Kettős érdem ez oly nemzetiségi vidéken, mint Baja, ahol növendékeink helytelen magyarságával állandóan harcban kell állanunk. Mint a magyar nyelv tanára nem száraz, lélekölő grammatikai szabályokból tanította a nyelvet, hanem mint élő nyelvet, fejlődő szervezetet, mely átmenve növendékeink vérebe, eredményezte egészséges nyelvérzéküket. Mint a szépírás zsenialis tanára, széles körben elismert páratlan módszerével, a helyesírás szolgálatába szegődött a szépírás és míg így egy részről számos szépírói produkál, ami kilépő növendékeinkre nézve kitűnő ajánlólevél, másrészt őket a helyesírásban is megerősíti és főképp ez érde-

Kívánjuk, hogy az iskola meggyarapodva, a jubiléum igazgató meg nem fogyva érje meg az 50 éves jubileumot.

L.

Helybeli és vidéki hírek.

Városi közgyűlés. Törvényhatósági bizottságunk — hír szerint — e hó 14-én tartja meg rendszerinti havi közgyűlését. Ez alkalommal kerül betöltésre a megüresedett II. aljegyzői, egy irnoki és egy városi végrehajtói hely. — A közigazgatási bizottság folyó hó 7-én tartja július havi ülését, *Schmausz* Endre főispán előlekte alatt.

Bírószági aljegyzői kinevezés. A magy. kir. igazságügyminiszter *Salgó* László bajai kir. járásbírószági joggyakornokot az apatini kir. járásbírószághoz aljegyzővé nevezte ki.

Eljegyzési hír. *Rosenthal* Tivadar Mohácsról, jegyet váltott *Scheiber* Rózsá urhölgygyel, *Scheiber* M. Adolf helybeli gabonakereskedő szeretetreméltó leányával.

Magángyógyintézet Baján. *Dr. Kuzman* Oszkár bajai műtőorvos a Kossuth Lajos-utca 623. szám alatti Bodrogi-féle házban a június hó 25-én kelt 44,245.903. számú belügyminiszteri engedély alapján, folyó hó elsején megnyitotta sebészeti-, testegyenészeti-, gégeészeti-, szemészeti-, nő- és belgyógyászati magángyógyintézetét.

Irnoki kinevezés járásbírószágunknál. A m. kir. igazságügyminiszter, a bíróságunknál elhalálozás folytán megüresedett irnoki állásra *Weisz* Ármán szabakai kir. törvényszéki irnokot nevezte ki, s illetve helyezte át Szabadkáról. — *Weisz* Ármán évekkal ezelőtt mint díjnok működött a bajai bíróságnál.

A lövészkeret százéves jubileuma. A *Bajai Czellövész Társulat* — mint már közöltük — az idén üli meg fennállásának százéves jubileumát oly imponáns ünnepségek keretében, melyek messze túlfogják haladni szűkkörü társadalmi életünk határait. A jubilaris ünnepre meghívják az ország összes előkelő lövészeti és lövészkeretűket, meghívót küldenek a megyebeli úri társadalomnak is, s így augusztus 20-ára oly illusztris és hatalmas vendégtársaság lesz városunkban, mely messzire elviszi majd kies lökértünknek méltó hírét. — A június hó 28-án megtartott értekezlet — 1660 korona költségvetéssel — a jubileumi ünnepélyek és multságok sorozatát ekképen állapította meg: Augusztus 20-ának délelőttjén a lövészkeret *szőlőszentelési ünnepélyt* tart, melyet *diszközgyűlés* követ. Délután 3 órakor a lobogókkal földiszitelt kertben, kisebb-nagyobb pavilonokban *bazárünnepély* lesz, s ugyanakkor más helyen *népünnepély*. Egyes fölállítandó bódékban, csekély belépődíj mellett, közben *látványosságokat* rendeznek és lesz képeslapverseny meg *világposta*. — A lövőházban egész délután fog tartani a *czellövészlet* és a kőrpavilonokban katonai- és cigányzene fog fölvaltva játszani. — Az est beálltával *fényesen kivívják* a *lökert*et magnésifákákkal és lampionokkal és egy nyílt színpadon kezdetét veszi egy helybeli műkedvelői gárda *tarkaszínpadi előadása* és egy szervezendő *szimfonikus zenekar* mulattató játéka.

— Este 10 óra után tánc lesz. A megyeszerte élénk érdeklődést keltő és fölötté imponánsnak ígérkező ünnepségek sikerén közel száztáru rendező bizottság működik közre, mely fölleli magában egész helyi társadalmunkat.

Változások a főgymnasiumi tanárkarban. A lapunk legutolsó számában már közölt tanári áthelyezéseken kívül, újabban a következő személyi változásról kapunk hírt: *Kalocsay* Alán főgymn. hittanár Szent-Gotthardra, *Rónay* Lajos h. tanár Zirczre helyeztetett át. Helyüket szeptemberben *Pölöskei* Kornél és *Szeghy* Ernő dr. (jelenleg nevelő Japánban) foglalják el főgymnasiumunknál.

Halálozás. *Weidinger* Sándor, a Weidinger S. és Zs. zombori nagykereskedő cég belfagya és városi törvényhatósági bizottsági tag folyó hó 1-én Budapesten, az Erzsi szanatóriumban életének 66-ik évében rövid betegeskedés után elhunyt. — Hült tetemeit Zomborba szállították és f. hó 3-án nagy részlveő közönség jelenlétében helyezték örök nyugalomra. A páratlan nemességűsége és kristálytisza jelme révén általános szeretetnek és becsülésnek örvendett férfi tragikus halála fájdalmas megilletődést és részvétet keltett Baján is városzerte. Özveggye született *Lemberger* Sára másfél évi felette boldog házasság után az áldott jó lelkű, gyengéden szerető férjét, özv. *Herzfeld* Jakabné, özv. *Klein* Edéné, *Dr. Alföldi* Lajosné urnok testvérüket, lapunk fel. szerkesztője sógorát gyászolják az elhunytban. Béke vele!

Gaal Péter temetése. Öszinte részvétet keltet a helybeli és környékbeli társadalom minden rétegét ben az a gyzós hír — melyről már lapunk mult heti számában megemlékeztünk — hogy *Gaal* Péter tekintélyes földbirtokos, a bajai takarékpénztár elnöke és az ev. ref. egyházmegye főgondnoka m. hó 27-én jobblétre szenderült. *Gaal* Péter — mint volt orsz. képviselő mindhaláláig a függetlenségi eszméknek volt rendületlen híve, buzgón dolgozott hazája, egyháza és a város érdekében mindig és így nem csoda, ha halála híre a legmesszebb menő részvétet keltette. — Temetése Péter-Pál napján ment végbe, nagy közönség részvétele mellett, melynek sorában ott láttuk a városi hatóságot *dr. Hegedűs* Aladár polgármesterrel az élén, a takarékpénztár küldöttségét id. petői *Szutrély* Lipót igazgatóval, a 48-as honvédeket és még számos előkelőséget. A háznál *Széles* Áron ev. ref. lelkész mondott mélyen megindító gyászbeszédet, a templomban pedig *Szilády* Áron halasi esperes bucsuztatta a halottat remek ékesszólással. — A Casinó és a takarékpénztár épületéről két napon át gyzszobogó lengett.

Tanítógyűlés Ujvidéken. Az orsz. *isz. tanítóegylet* Bács-Bodrogmegyei fiókköre július hó 2-án Ujvidéken tartotta ezévi körülését a tanító és tanügybarátok élénk részvétele mellett. Elsején este összejövetel volt az „Erzsébet” szállóban. Másodikon reggel 1/29 órakor istentisztelet volt, melyen *Dr. Pap* Ignác főbíró szép beszédet mondott, *Basser* József főoktató az énekkarral remekelt. Az ülés a „Lövészkeret”-ben 9 órakor kezdődött. *Erdős* Jakab elnök megnyitja után *Dr. Pap* Ignác az iskolaszék-, *Dr. Kohn* Károly a hitközség-, *Csukási* Fülöp az anyaegety vezetősege nevében üdvözölte a megjelenteket. *Sztricker* Simon bajai tanító a hebernyelvi tanításról, *Fürst* Salamon ujvidéki tanító a gyermekek hibáiról,

meit méltatta a hitközség, mikor 7 évvel ezelőtt a nyugalomba vonuló *Stekler* helyébe őt választotta igazgatójának.

Mint igazgató, társadalmi úton is tevékenységet fejtett ki iskolánk érdekében, megalakítván *Lengyel* kártársal egyetemben a jótekönyvező leányegyletet, mely a tanév kezdetétől husvétig meleg ebéddel látja el első sorban bajai szegény tanulóinkat.

Midőn 1886-ban a Bassó jubileum alkalmával egybegyűlt Bács-Bodrogmegyei *isz. tanítók* az „Országos *isz. tanítóegylet*” fiókkörét megalapították, a közbizalom Erdősöt ültette az elnöki székbe, a mire ő nagyon is rászolgált tudása, szónoki tehetsége és meleg kollégialis érzülete által, mely nemcsak velünk, szűkebb értelemben vett kollégáival, hanem a megyei zsidó tanítóság minden egyes tagjával szemben megnyilatkozott. E minőségében is minden alkalmat felhasználott arra, hogy a tanítóságot a nemzeti érzés ébresztésére és ápolására buzdítsa és serkentse. Az országos *isz. tanítóegylet* 1901-i közgyűlésére őt bízta meg e tétel kidolgozásával: „A magyar-zsidó iskola a nemzet és a felekezet szolgálatában”. És ő e feladatnak fényesen megfelelt. Országos feltűnést keltett felolvasásának alapeszméje az, hogy csak oly zsidó iskola életképes, csak az áll feladata magaslátan, a hol a vallásos és hazafias szellemre egyaránt súlyt helyeznek.

Hogy iskolánk mennyiben felel meg ez intenczióknak, szabadjon azon körülményre rámutatnom, hogy a fölöttes hatóság: a tanfelügyelőség

több ízben adott megelégedésének kifejezést az itt látottak és hallottak fölött. Felemlítettem, hogy iskolánknak, elsősorban *Erdős* igazgatónak volt tanítványai a társadalomnak számottevő, derék polgáraivá lettek. Növendékeink vallásos nevelését illetőleg nem elégszünk meg az elméleti hittan tanításával, hanem a kötelező hétköznapi istentiszteleten kívül, szombatról szombatra e szent helyen jövünk össze növendékeinkkel ájtatosságunk végzésére. Ez alkalommal a 13 évet betöltött ifjak maguk olvasnak fel a Torahból, hogy így annál inkább magukévá tegyék ama szent és magasatos tanokat, melyek közkinsét képezik az egész egy Istent imádó emberiségnek. A tantesület tagjai a nevezetesebb szombatokon és ünnepek előtt felváltva méltatták a szombat, illetőleg az ünnep jelentőségét. Aminő fontosságot tulajdonitunk növendékeink vallásos nevelésének, né oly súlyt helyezünk hazafias szellemben való nevelésükre is. E czélból ugyane helyen gyakran rendezünk iskolaiünnepeket, melyet magyar népdalok éneklése, hazafias versek szavalása és főképp az ünnepi beszéd által, — melyet többnyire *Erdős* igazgató szokott tartani a tölc megszokott ékesszólással, — nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy növendékeink szívébe csepegtetett honszeretetet itt ápolják és fejlesztsek.

Ily szellem lengi át polgári iskolánk 25 éves multját; ily szellemben fogjuk azt továbbra is vezetni. Nevelni fogunk ifjakat, tavá mellett, hogy a társadalomnak hasznos és tevékeny tagjai lesznek, forrón szeretik édes hazánkat, Magyar-

Első es. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120

(saját házában)

ARANYÉRMEKKEL KITÜNTETVE.

Főraktár WAGENBLATT FERENCZ festék-kereskedésében, BAJA „Központi Szálloda“ épület.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E viharmentes homlokzat-festékek, melyek mészből földíthatók, száraz állapotban, poralakban és 46 különböző mintában külön-külön 16 krtól fölfelé szállítanak és a mi a festék szintisztaságát és tartósságát illeti azonos az olajfestékkel.

200 korona jutalék utánzások kimutatásáért. Mintakártya, ugyszintén utasítás kívánatra ingyen és bérmentve.

Legjobb minőségű
COXOT

igen nagy hőfejlesztéssel
métermázsanként

1 forint 60 krért
házhoz szállítunk.

Előjegyzéseket októberi szállításra irodánkban elfogadunk.

Schön Antal és Géza.

Itt az alkalom,

hogymindenki az egészségtelen, por- és szélmentes szalmazsákját eldobhassa és helyébe csekély 8 koronaért egy kiváló erős, fakeretű

aczélsodrony ágybetétet

rendelhesen nálam, mely tartós és olcsó, szag- és fűszertelen, ennélfogva egészséges. Az ágy belmeretének beküldése után, annak megfelelően szállítja a készítő:

ifj. **UTRY PÁL**, Baja.

Grieder-selyem

kiváló újdonságok Louisine chineé-ben, Rayé Peekin Louisine, Moires à jorr, gyönyörű szép foulards-ok 1 kor. 20 fillértől följebb, viteldíj- és vámmentesen. Legolcsóbb árak, földműlhatatlan nagy választék

SELYEM-GRIEDERNÉL.

Zürich (Svájcz.)

Minták portómentesen.

Csinosan butorozott,
külön bejárattal
utczai szoba kiadó

a belvárosban

Fürdő utca, 362. szám alatt.

EGY JÓ HÁZBÓL VALÓ FIU
TANULÓUL
felvétetik e lap kiadóhivatalában.

Le Griffon

valódi francia

szivarkapapír és hüvely.

Kapható minden jobb kereskedésben.

Kaszárnya-utca
664-ik sz. ház
ELADÓ.

Törlesztéses
kölcsönök

engedélyeztetnek földbirtokokra a Bácskában 600 korona, 700 korona, sőt 800 korona is katasztrális holdanként, a földek becsértéke és valóságos forgalmi ára arányában 10 évtől 50 évig terjedő törlesztésre, különösen előnyös feltételek mellett.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

SCHÄFFER VILMOS

bankigazgató

== SZEGEDEN. ==

Megbízható, szolid ügynökök alkalmaztatnak.

A „BAJAI HIRLAP”
KIADÓHIVATALA.

KAZAL JÓZSEF
KÖNYVNYOMDÁJA BAJÁN, BÁRÓ EÖTVÖS JÓZSEF-UTCZA.

A „BAJAI HIRLAP”
KIADÓHIVATALA.

Mindennemű könyvnyomdai munkák a legszebb kivitelben elvállaltatnak u. m.:

könyvek, folyóiratok, ügyvédi- és kereskedelmi nyomtatványok.

NÉVJEGYEK.
ELJEGYZÉSI KÁRTYÁK.
SZÁMLÁK.

LAKODALMI MEGHIVÓK.
LEVÉLPAPIROK. FALRAGASZOK. LEVÉLBORITÉKOK.

KÖRLEVELEK.
GYÁSZJELENTÉSEK.
ÁRJEGYZÉKEK.

Báti meghívók a legizlésesebb kivitelben olcsó áron készítettnek.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A „BAJAI HIRLAP”
KIADÓHIVATALA.

Hirdetések olcsó áron felvétetnek.
Községi nyomtatványok raktáron tartatnak.

A „BAJAI HIRLAP”
KIADÓHIVATALA.